

REPUBLICA MOLDOVA

CONSILIUL RAIONAL TELENESTI

MD-5801, or. Telenesti, str. 31 August, 9 tel: (258)2-20-58, 2-26-50, fax: 2-24-50
www.telenesti.md, consiliul.raional-telenesti@apl.gov.md, consiliul@telenesti.md

DECIZIE nr. 3/4

din 29 iulie 2025

Cu privire la activitatea instituțiilor de învățământ din raionul Telenesti în anul de studii 2024 – 2025

Examinând raportul șefei Direcției Generale Educație privitor la activitatea instituțiilor de învățământ din raionul Telenesti în anul de studii 2024 – 2025, în temeiul art. 43 (1) lit. "q" al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Consiliul raional

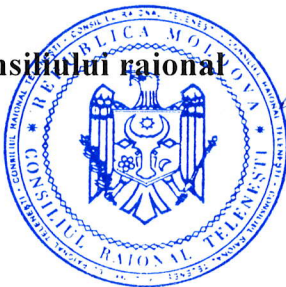
DECIDE:

1. Se ia act de raportul șefei Direcției Generale Educație privitor la activitatea instituțiilor de învățământ din raionul Telenesti în anul de studii 2024 – 2025 și obiectivele pentru anul de studii 2025-2026.
2. Șeful Direcției Generale Educație Telenesti, doamna Viorica Zara în colaborare cu directorii instituțiilor de învățământ școlar vor întreprinde acțiunile ce se impun pentru asigurarea activității manageriale și didactice a instituțiilor nominalizate, conform prevederilor actelor normative în vigoare.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pun în seama Vicepreședintelui raionului Telenesti pentru domeniul social.
4. Prezenta decizie urmează a fi adusă la cunoștința titularilor funcțiilor vizate, se publică pe site-ul www.telenesti.md, și intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al actelor locale.

Președinte de ședință

Svetlana CUPCEA

Secretarul Consiliului raional

Vasillii BULAT

Raport
despre activitatea instituțiilor de învățământ din raionul Telenești în anul de studii 2024-2025.
Obiective pentru anul de studii 2025-2026

CONTEXT.

Scopul de bază al anului de studii 2024-2025 a fost asigurarea condițiilor optime, moderne, pentru realizarea educației de calitate, în concordanță cu politica educațională a statului și cu prevederile Codului educației și altor documente normative: curriculum, programe, manuale, ghiduri școlare etc...

La începutul lunii septembrie 2024 în cele 30 instituții de învățământ general din raion se înregistrau 5105 elevi, cu 114 elevi mai puțini decât în anul precedent de studii, când la 01 septembrie erau 5219 elevi.

Astfel, în clasele primare au fost înscriși 2216 elevi, în clasele gimnaziale – 2699 elevi și în clasele de liceu (X-XII) – 189 elevi.

Notăm că în anul de studii 2024-2025, din cauza că trei ani consecutivi în IP Liceul Teoretic "Adrian Păunescu" n-au fost înmatriculați elevi în clasa a X-a, instituția respectivă a fost reorganizată în gimnaziu, rețeaua școlară incluzând la 01 septembrie 2024:

29 gimnazii,

un liceu teoretic,

37 IET (instituții de educație timpurie),

4 instituții de educație extrașcolară (Școala de Muzică "Academician Gheorghe Mustea", Centrul de Creație a Copiilor și Tinerilor, Școala de Arte Plastice "Nicolae Moisei", Școala Sportivă).

Grație organizării eficiente a procesului educațional și colaborării cu partenerii noștri (Consiliul Raional, instituțiile desconcentrate, instituțiile școlare, agenții economici), s-a reușit realizarea obiectivelor trasate la începutul anului de studii și soluționarea problemelor, care au apărut pe parcurs, ocazional sau din cauze obiective.

O analiză succintă a obiectivelor și realizărilor Direcției Generale Educație Telenești în anul de studii 2024-2025

Conștientă de semnificația scopului strategic al țării – integrarea în Uniunea Europeană - ȘCOALA nu a rămas în afara acestui deziderat semnificativ.

Efortul tuturor instituțiilor educaționale din raion au fost sprijinite, coordonate și monitorizate în permanență de DGE Telenești spre realizarea obiectivelor, care au fost încuviințate unanim de reprezentanții colectivelor profesionale la Conferința din august 2024:

1. Asigurarea condițiilor optime de funcționare a instituțiilor educaționale, a infrastructurii instituției conform standardelor actuale. Acces la educație de calitate pentru fiecare copil, axată pe valori.
2. Asigurarea accesului cadrelor didactice și manageriale la diverse tipuri de formare continuă.
3. Asigurarea continuității parteneriatului educațional interinstituțional, local și raional, în scopul protecției vieții, sănătății copiilor, nonviolentei și nondiscriminării copiilor în familie, școală, societate.

Să analizăm, pas cu pas, obiectivele trasate și realizările obținute, să înțelegem ce oportunități și rezerve au rămas nevalorificate, ce probleme și dificultăți am depășit și ce soluții de viitor avem pentru o mai bună calitate a educației în noul an de studii 2025-2026.

I. Rețeaua școlară.

Cum deja am menționat mai sus, în anul de studii 2025-2026 în raionul Telenești au activat: 37 instituții preșcolare, 30 instituții de învățământ general primar și secundar, inclusiv un liceu teoretic și 29 gimnazii. În patru instituții extrașcolare elevii cu aptitudini artistice, abilități sportive au avut oportunitatea să-și dezvolte aceste capacități în orele de după finalizarea programului școlar în instituțiile de învățământ general.

În instituțiile preșcolare au fost incluși în procesul educațional 2103 copii, inclusiv 277 copii de 2-3 ani, 296 copii de 3-4 ani, 306 copii de 4-5 ani, 352 copii de 5-6 ani, 362 copii de 6-7 ani.

Peste 1000 copii au frecventat cercurile, secțiile sportive, care au activat în instituțiile extrașcolare.

Din cauza scăderii obiective (declin demografic) a numărului de elevi, la finele anului de studii a devenit stringentă problema restructurării a 3 instituții de învățământ general, care au un număr mai mic de 91 elevi ponderați și pentru care devine dificilă întreținerea din buget.

Rezistența din partea părinților și a unor persoane din societatea civilă crează probleme majore pentru continuarea activității acestor instituții.

Probleme în activitatea IET

în anul școlar 2024-2025

Educația timpurie a copiilor de vârstă preșcolară are o importanță destul de mare în pregătirea lor pentru următoarea etapă de școlarizare.

Există câteva probleme majore, care persistă în promovarea educației timpurii:

- Bilanțul demografic negativ.
- Existența fenomenului de absenteism în unele instituții educaționale (în perioada vacanței școlare și a sărbătorilor religioase).
- Abilități, cunoștințe insuficiente ale cadrelor didactice de operare și accesare a platformelor educaționale informaționale, utilizând tehnologiile moderne.
- Fluctuația/migrația familiilor cu copii de vârstă preșcolară.
- Lipsa cadrelor tinere cu pregătire în domeniul educației timpurii.

Pentru noul an de studii ne propunem câteva acțiuni de diminuare a punctelor slabe (problemelor):

- Promovarea imaginii IET prin respectarea drepturilor copiilor, punerea în aplicare a mecanismului intersectoral de cooperare pentru identificarea, evaluarea, asistența copiilor, potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.
- Asigurarea condițiilor optime pentru copii, amenajarea și modernizarea spațiilor în continuare, completarea dotărilor existente (aparate de aer condiționat, camere de înregistrare video) ce ar favoriza protejarea vieții și sănătății copiilor.
- Conlucrarea eficientă cu APL, toți actorii din comunitate în vederea gestionării corecte a mijloacelor financiare.
- Organizarea activităților de consiliere parentală și remedierea psihologică a copiilor din familii temporar dezintegrate.
- Motivarea cadrelor didactice pentru formarea abilităților digitale prin participare cu prezența fizică la cursuri profesionale.

Consiliul Raional Telenești, Direcția Generală Educație consideră oportună decizia Ministerului Educației și Cercetării de a introduce în domeniul educației timpurii noua formulă de finanțare – per copil, care acordă un grad înalt de autonomie acestor instituții și posibilități de orientare a activității spre copil și necesitățile lui.

Activitatea

Secției Management Curricular și Formare Profesională Continuă (SMCFC)

în anul școlar 2024-2025

Scopul și obiectivele de bază ale SMCFC în anul de studii 2024 – 2025 au următorii:

- Aplicarea politicilor educaționale ale Ministerului Educației și Cercetării în scopul asigurării cadrului adecvat pentru o educație de calitate;
- Promovarea politicilor curriculare în instituțiile de învățământ din raion;
- Monitorizarea implementării curriculumului național la disciplinele de studii;
- Formarea profesională continuă a cadrelor didactice și manageriale prin asigurarea educației de calitate;
- Consiliere și asistență metodică cadrelor debutante în contextul dezvoltării continue a competențelor profesionale;
- Promovarea și monitorizarea avansării în carieră a cadrelor didactice și manageriale cu performanțe în activitate.

În acest context, predarea-învățarea-evaluarea disciplinelor școlare s-a realizat în conformitate cu exigențele Curriculumului Național (învățământ primar, aprobat în 2018, învățământ gimnazial, liceal, aprobat în 2019, cu Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii 2022 – 2023 (Ordinul MEC, nr. 123 din 28.02.2022).

Pentru prima dată cadrele didactice din republică, inclusiv din raionul nostru, au beneficiat de modele de proiecte de lungă și de scurtă durată, elaborate la decizia și cu efortul Ministerului Educației și Cercetării, pe care apoi cadrele didactice le-au personalizat și le-au adaptat la specificul instituției și al clasei de elevi.

Această oportunitate a făcut posibilă concentrarea atenției și efortului cadrelor didactice pe pregătirea minuțioasă a LECȚIEI și altor activități educative, în centrul cărora este ELEVUL și necesitățile lui.

Formarea continuă a cadrelor didactice:

Educația pe tot parcursul vieții este un principiu al societății moderne și devine tot mai prezent în Republica Moldova, iar instruirea, formarea profesională a cadrelor didactice este o necesitate stringentă.

Formele de organizare a educației continue a cadrelor didactice în anul de studii 2024-2025 au fost diverse și au corespuns necesităților acestora:

- Cursurile de perfecționare a pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice;
- Cursuri de formare în vederea dobândirii de competențe, conform standardelor de pregătire specifice.
- Cursuri de pregătire pentru obținerea gradelor didactice.
- Cursurile de pregătire și perfecționare pentru personalul de conducere.
- Studii universitare de masterat pentru cadrele didactice, de conducere.
- Recalificări.
- Activități de formare în cadrul comisiilor metodice, consiliilor profesionale, seminarelor raionale, care se desfășoară sub diferite forme.

Dintre activitățile de formare în cadrul comisiilor metodice, consiliilor profesionale, seminarelor raionale, menționăm:

- Reuniunile metodice raionale la disciplinele școlare din luna august, la care se realizează o analiză profundă, multiaspectuală a activității din anul școlar precedent și se familiarizează cu reperele metodologice la disciplină în noul an școlar.
- Ședințe de lucru, seminare metodice, seminare teoretico – practice, ateliere.

Activitățile de formare locală se regăsesc în Planul de activitate anuală a Direcției Generale Educație și sunt realizate, sub ghidarea și monitorizarea SMCFC.

O atenție aparte pentru formarea continuă se acordă directorilor adjuncți din instituțiile educaționale, ei fiind puntea de legătură dintre SMCFC și instituția școlară și mesagerii informațiilor noi și utile.

Printre subiectele de interes discutate cu directorii adjuncți la ședințele, seminarele metodice realizate pe parcursul anului școlar 2024-2025 se regăsesc:

- Organizarea procesului de atestare în anul de studii 2024-2025.
- Organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare, ediția 2025.

Învățătorii claselor primare sunt un contingent important, care s-a bucurat și în anul de studii 2024-2025 de suport metodic, de seminare metodologice, oferite de SMCFC.

Printre subiectele analizate în cadrul seminarelor, discuțiilor, întrunirilor metodice, menționăm:

- Asigurarea calității procesului educațional în rezultatul implementării tehnologiilor informaționale.
- Produse ale învățării – dovadă a implicării elevului/elevilor în procesul propriei învățări și a propriei formări.
- Pregătirea elevilor absolvenți ai ciclului primar pentru Evaluarea Națională Finală.

Menționăm, că pentru prima dată o parte din elevii claselor a IV-a din câteva instituții din raion (IPG Ratuș, IPG Chiștelnița, IPG "Nicolae Holban" Scorțeni) au participat la Evaluarea Națională Finală în format digital. Această metodă de evaluare în viitorul apropiat va deveni dominantă și elevii noștri sunt pregătiți să o aplice.

Ministerul Educației și Cercetării intenționează să se revină la aprecierea cu note a cunoștințelor elevilor din clasele primare la unele discipline. Învățătorii claselor primare din raionul nostru apreciază intenția MEC și sunt pregătiți să o aplice cu responsabilitate.

SEMINARE, ATELIERE, TRAININGURI

pentru manageri și pentru cadrele didactice din ciclul gimnazial și liceal

Parteneriate pentru instruirea și profesionalizarea continuă a cadrelor didactice.

Formarea continuă a profesorilor este o necesitate imperioasă, cu deosebire, în procesul de modernizare a învățământului, ca o condiție primordială a modernizării țării.

Secția Management Curricular și Formare Profesională Continuă din cadrul Direcției Generale Educație colaborează eficient cu specialiști în formarea profesională a cadrelor didactice de rang republican, dar și cu formatori locali, pregătiți și școliți de diverse instituții specializate, care oferă sesiuni de formare la cel mai înalt nivel de calitate.

În colaborare cu aceștia, SMCFCRC a implicat cadrele didactice din raion (manageri, profesori, învățători, educatori) într-un amplu program de instruire, cu genericul "Investim în Profesori". Participanții la activitățile de instruire au menționat calitatea și actualitatea cursurilor oferite și impactul lor pozitiv în activitatea cotidiană, în clasa de elevi.

O altă modalitate de formare profesională a fost selectarea cadrelor didactice din raion, care s-au oferit să devină mentori pentru colegii lor, mentoratul fiind o nouă oportunitate de a acorda sprijin metodic colegilor, în mod particular – specialiștilor tineri, care au nevoie de susținere și motivare pentru a deveni pedagogi experimentați.

Astfel, în raion avem în prezent o echipă de mentori care au beneficiat de instruire, oferite de INEL (Institutul Național pentru Educație și Leadership), un partener tot mai vizibil care își propune să contribuie la reformarea învățământului modern.

Instituția	Matemati ca							Limba și literatura română							Istoria românilor și universală							1-4
	10	9	8	7	6	5	1-4	10	9	8	7	6	5	1-4	10	9	8	7	6	5		
IPG "Anton Moraru" Pistruieni	0	0	0	0	0	1	9	0	0	0	2	2	4	2	0	0	0	0	2	5	3	
IPG Bănești	1	0	5	3	2	7	9	0	0	3	10	7	7	0	1	1	6	6	6	6	1	
IPG Brînzenii Vechi	0	0	4	1	2	3	15	0	1	6	6	6	5	1	1	3	5	5	3	7	1	
IPG Budăi	0	2	0	3	1	2	8	0	0	3	8	2	2	1	0	0	2	6	2	5	1	
IPG Coropcenii	0	0	0	1	1	3	7	0	0	4	2	4	1	1	0	0	0	2	3	5	2	
IPG Crăsnășeni	1	0	1	0	1	4	6	0	0	1	1	3	3	5	0	0	1	2	3	2	5	
IPG "D.Cantemir" Mîndrești	1	0	4	3	3	4	11	0	0	6	5	5	5	5	0	0	3	9	6	5	3	
Sucursala Zgărdești	0	1	2	0	0	2	1	0	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	3	2	1	
IPG "Efim Josanu" Ciulucani	0	0	1	1	1	3	4	0	0	0	3	4	2	1	0	0	1	4	4	1	0	
IPG "Eleonora Romanescu" Leușeni	0	1	0	5	3	5	2	0	0	0	1	8	3	4	0	0	0	0	2	7	7	
IPG Ghiliceni	1	0	2	1	3	4	11	0	0	4	5	1	5	6	0	1	1	5	2	8	5	
IPG Inești	0	0	2	0	3	6	5	0	0	1	4	7	3	0	0	3	4	4	2	2	1	
IPG "Ion Bînzari" Hirișeni	0	0	1	8	8	0	0	0	0	1	2	6	7	1	0	0	1	6	4	3	3	
IPG "M.Eminescu" Telenești	4	7	8	14	7	15	10	1	2	15	19	12	12	4	3	7	15	16	12	9	3	
IPG Negureni	1	1	2	3	2	5	16	0	0	1	5	9	10	5	0	0	2	2	12	7	7	
IPG "Nicolae Holban" Scorțeni	0	0	1	3	3	7	5	0	0	1	10	5	2	1	0	3	4	6	4	2	0	
IPG "N. Popa" Verejeni	1	1	9	10	13	1	0	1	0	16	9	7	2	0	1	3	14	7	7	3	0	
IPG Nucăreni	0	0	0	1	1	3	5	0	1	2	3	2	0	2	0	0	0	1	5	4	0	
IPG "Pavel Bechet" Vadul Leca	2	0	1	2	3	2	1	0	0	4	3	3	1	0	0	2	2	2	0	5	0	
IPG Ratuș	0	0	1	0	1	3	7	0	0	5	3	2	2	1	2	0	2	3	1	4	1	
IPG Suhuluceni	0	1	1	4	3	2	0	0	0	0	0	5	4	2	0	0	1	6	1	3	0	
IPG Țințăreni	0	0	1	0	2	2	6	0	0	0	3	7	0	1	1	0	0	3	0	5	2	
IPG Țirșiței	0	0	0	1	0	2	4	0	0	0	2	4	1	0	0	0	0	1	3	2	0	
IPG "Tudor Brădescu" Chiștelnița	2	3	2	3	7	6	12	0	1	4	10	9	10	1	1	1	5	9	10	8	1	
IPG "V.Anestiade" Sărătenii Vechi	1	1	6	4	11	3	0	0	0	4	8	8	4	2	0	0	6	5	8	4	1	
IPG Vășieni	1	0	3	1	3	3	0	0	0	0	2	0	8	1	1	0	0	0	4	4	2	
IPG "V. Cordineanu" Chițcanii Vechi	0	0	2	2	4	2	14	0	0	0	5	9	7	3	0	0	0	0	3	13	8	
IPG "A. Păunescu" Căzănești	0	0	2	0	0	4	5	0	0	1	4	5	1	0	0	1	1	2	5	1	1	

IPG Băneștii Noi	0	1	3	1	2	4	2	0	0	0	5	4	4	0	0	0	1	6	3	3	0
TOTAL RAION	16	19	62	75	88	108	175	2	5	85	140	148	115	51	11	25	77	118	120	135	59

Profesionalismul și calitatea cadrelor didactice trebuie apreciate și remunerate corespunzător.

Aprecieri mult acțiunile Ministerului Educației al Republicii Moldova privind unele aspecte ce țin de acordarea gradelor didactice și remunerarea muncii profesorilor, managerilor școlari, educatorilor. Astfel, MEC a luat decizia ca profesorii, care dețin gradul didactic Superior, să nu treacă prin procedura de confirmare a acestui grad și să se mențină în continuare sporul acordat la salariul de bază. În același timp, a sporit mărimea sporului la salariul de bază pentru gradele didactice Unu și Doi.

La inițiativa Ministerului Educației și Cercetării, în scopul soluționării problemei lipsei cadrelor didactice, s-a oferit posibilitatea obținerii unei recalificări, din contul bugetului de stat. În același scop, cadrele didactice care au o experiență de 10 ani în predarea unei discipline școlare, dar care nu este disciplina pentru care deține un document oficial, au dreptul să obțină un certificat eliberat de Ministerul Educației și Cercetării care îi oferă dreptul să predea această disciplină, fără necesitatea unei recalificări.

LUCRUL cu ELEVII DOTĂȚI

Performanța școlară a elevilor este direct proporțională cu profesionalismul cadrelor didactice și rămâne o preocupare primordială a fiecărui profesor sau manager școlar.

Rezultatele muncii profesorilor-îndrumători și ale elevilor premianți ai concursurilor, olimpiadelor, competițiilor școlare în anul de referință sunt dovada unei activități zilnice și responsabile.

Olimpiadele școlare

În anul școlar 2024-2025 la concursurile raionale la disciplinele școlare au fost antrenati 565 elevi din clasele a VII-XII-a. Dintre aceștea au obținut:

- Diplome de gradul I - 40 elevi
- Diplome de gradul II - 44 elevi
- Diplome de gradul III - 59 elevi
- Mențiuni - 54 elevi

La Olimpiada republicană au fost delegați 42 elevi. Dintre aceștea, au înscris performanțe: 2 elevi ai IP Gimnaziul "Mihai Eminescu" din Telenești (mențiuni la Olimpiadele de limba română și limba engleză), o elevă a gimnaziului din Budăi (locul II la Olimpiada de limba franceză).

Învățământul gimnazial: realizări, probleme, soluții

Învățământul gimnazial este treapta școlară care pune în valoare, la fiecare secvență a demersului didactic, principiul continuității învățării astfel încât, la finele acestui ciclu de școlaritate, fiecare elev să fie capabil să folosească eficient competențele sale lingvistice, să posede abilități de comunicare orală și scrisă, să poată utiliza metode de muncă intelectuală, tehnologii informaționale și să ia atitudine față de sine și lumea înconjurătoare.

În anul școlar 2024-2025 în clasele gimnaziale din raion au învățat 2699 elevi. Dintre aceștia 582 elevi - în clasa a IX-a. Din numărul total de 578 candidați admiși la examenele de absolvire a gimnaziului, inclusiv 25 elevi cu cerințe educaționale speciale, 5 restanței din sesiunile anterioare, au luat note pozitive la sesiunea de examene de bază 397 elevi (disciplina *Matematica*, inclusiv 25 elevi cu CES), 493 elevi (disciplina *Limba română*, inclusiv 25 elevi cu CES), 511 elevi (disciplina *Istoria românilor și universală*, inclusiv 25 elevi cu CES).

Amintim, că examenele de absolvire a gimnaziului s-au desfășurat în prezența observatorilor externi (câte unul în fiecare instituție), delegat de Comisia Națională de Examene.

În tabelul alăturat demonstrăm rezultatele sesiunii de bază a examenelor naționale de absolvire a gimnaziului (per/instituție)

Au participat la **sesiunea de bază**: 547 elevi (MATEMATICA) 544 elevi (LIMBA ROMÂNĂ) 545 elevi (ISTORIA)

Rezultatele înregistrate în sesiune de bază:

Matematica: 97 elevi (note de 8,9,10)/21% calitate

75 elevi (nota 7)/13%

196 elevi (note de 6,5)/ 35%

175 elevi (note mai mici de 5)/31%

Concluzie: eșecul școlar la disciplina *Matematica* este de 31 %, ceea ce înseamnă că fiecare al treilea elev a eșuat la disciplina *Matematica* și abia fiecare al 5-lea elev are cunoștințe solide. Cei mai mulți elevi (aproape fiecare al doilea) are cunoștințe medii sau mediocre.

Limba română: 92 elevi (note de 10,9,8) 17 % calitate

140 elevi (nota 7) 25,7%
263 elevi (notele 6,5) 48 %
51 elevi (note mai mici de 5) 9,3%

Concluzie: chiar dacă eșecul școlar la disciplina *Limba română* (fiecare al 10-lea elev a eșuat la examenul din sesiunea de bază) este de peste trei ori mai mic decât la disciplina *matematica*, rezultatele nu sunt foarte îmbucurătoare: fiecare al doilea elev (263 din 544) are cunoștințe medii sau mediocre la limba de instruire, o dovadă clară a persistenței analfabetismului funcțional (elevii nu înțeleg și nu reușesc să comenteze sensul sarcinilor de lucru și al operelor citite).

Istoria românilor și universală:

113 elevi (note de 10,9,8) 20,7% calitate
118 elevi (nota 7) 21,6%
255 elevi (note de 6,5) 46,7%
59 elevi (note mai mici de 5) 10,8 %

Concluzie: se prefigurează aceeași situație ca la celelalte două discipline de examen: cei mai mulți elevi se situează în zona cunoștințelor medii și mediocre, iar fiecare al 2-lea elev nu înțelege ce citește, aude, ascultă și nu are competențe de analiză, sinteză a cunoștințelor, fiecare al 10-lea elev a eșuat la examenul de istorie din sesiunea de bază.

Menționăm, că, urmare a participării elevilor-restanțieri la Sesiunea suplimentară din 18-20 iulie 2025, situația academică, analizată mai sus, nu s-a schimbat esențial. La sesiune s-au înscris toți elevii restanțieri, inclusiv câțiva din anii trecuți (178 elevi la disciplina *Matematica*, 51 elevi la disciplina *Limba română*, 62 elevi la disciplina *Istoria românilor și universală*), dar nu s-au prezentat 16 elevi la disciplina *Matematica*, 6 elevi – la disciplina *Limba română*, 7 elevi – la disciplina *Istoria românilor și universală*.

Dintre participanții la sesiunea suplimentară, 12 elevi (31%) din 51 au promovat examenul de limba română (nota 5); 20 elevi (38,2%) din 62 au promovat examenul de istorie a românilor și universală (o notă de 7, 3 note de 6, 16 note de 5); 24 elevi (8,4%) din 178 au promovat examenul de matematică (o notă de 6, 23 note de 5).

Constatăm, că rezultatele obținute sunt foarte modeste la primele două discipline, iar la matematică – aproape neschimbate după sesiunea suplimentară.

Recomandări pentru îmbunătățirea procesului de predare-învățare-evaluare în ciclul gimnazial:

Pentru echipa managerială a instituției:

- Să creeze un sistem de colaborare eficientă: *învățători la clasele primare – profesori din ciclul gimnazial – directori adjuncți – părinți* pentru a identifica modalități de motivare a elevilor pentru învățare activă, eficientă;
- Să încurajeze schimbul permanent de experiență între cadrele didactice din învățământul gimnazial.

Pentru cadrele didactice:

- Să aplice metode formativ-participative de predare-învățare-evaluare, conform cerințelor curriculare, să axeze demersul didactic pe formarea competențelor de analiză, sinteză, integrare a cunoștințelor achiziționate.
- Să aplice cu maximă eficiență tehnologiile informaționale moderne.

Colaboratorii DGE (metodiști, inspecitori școlari, patroni ai instituțiilor) :

- Să monitorizeze permanent și exemplar procesul de implementare a curricula;
- Să asigure desfășurarea activităților de sprijin (metodic, psihologic) pentru cadrele didactice din învățământul gimnazial.

Învățământul liceal: realizări și perspective

Pe o scară a valorilor educației învățământul liceal este primordial.

În anul de studii 2024-2025, din cauza că trei ani consecutiv IP Liceul Teoretic "Adrian Păunescu" din Căzănești nu a reușit înmatricularea elevilor în clasa a X-a, Ministerul Educației și Cercetării a respins planul de deschidere a unei singure clase de a X-a în anul de studii 2025-2026, iar instituția a fost reorganizată în IP Gimnaziul "A.Păunescu".

Astefel, în raion și-a continuat activitatea o singură instituție liceală - IP Liceul Teoretic "Lucian Blaga" din orașul Telenești.

Liceul din Telenești a primit avizul pozitiv al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova pentru planul de înmatriculare a elevilor în clasa a X-a – 3 clase a câte 25 elevi (profilul umanist și real).

Consiliul Raional Telenești, Direcție Generală Educație este încrezătoare, că planul respectiv va fi îndeplinit și instituția își va continua activitatea cu succes, mai ales că de curând a fost inclusă în Rețeaua școlilor – model din țară.

Liceul din Telenești va fi a doua instituție din raion, după IP Gimnaziul "Mihai Eminescu" din orașul Telenești, înscrise în acest program de renovare și dotare substanțială. Un fapt îmbucurător și o dovadă a atenției și grigii înalte a Guvernului și a ministerului de resort față de educație, față de copii. Toți cei 60 candidați, înscriși la examenul național de absolvire a învățământului liceal (inclusiv 58 absolvenți din anul curent și 2 restanțieri din sesiunile anterioare) au participat la examenul național de bacalaureat.

55 candidați au promovat examenele în sesiunea de bază, în aceeași sesiune 5 candidați au luat note negative, după cum urmează:

1 candidat (restanțier din sesiunea anterioară) – la disciplina *matematica*

4 candidați (inclusiv un candidat restanțier din sesiunile anterioare) – la disciplina *limbi străine* (1 – limba engleză, 3 – limba franceză).

Subliniem că restanțierii din sesiunile anterioare au refuzat să participe la sesiunea suplimentară și, în același timp, au pierdut dreptul de a mai participa la examenul național de bacalaureat.

Astfel, rata promovabilității examenului național de bacalaureat de către elevii IP Liceul Teoretic "Lucian Blaga" din Telenești în sesiunea 2025 este de 93,4% față de rata de 72,36% la nivel republican, sesiunea de bază. Un raport promițător, în favoarea elevilor și a profesorilor instituției teleneștene, care bucură și oferă speranțe în continuarea activității educaționale Liceului Teoretic "Lucian Blaga" cu rezultate la fel de îmbucurătoare.

Bunăoara, din cei 55 elevi care au promovat examenul, 19 au obținut o medie a celor 4 examene de la 8.0 la 9.5, ceea ce constituie 34% sau fiecare al treilea absolvent a demonstrat cunoștințe înalte și foarte înalte.

Alți 25 elevi au obținut medii între 7.0 și 8.0, ceea ce constituie 49% sau fiecare al doilea elev demonstrează capacități și competențe solide pentru a se orienta în labirinturile societății moderne.

Apreciem activitatea unicului liceu din raion la capitolul calitatea cunoștințelor elevilor și avem încrederea, că, urmare a efortului cadrelor didactice și a investițiilor în educația acestor elevi, vom atinge obiectivul anunțat de ministrul educației și cercetării, domnul Perciu Dan: cel puțin, 7 din absolvenții liceelor să-și continue studiile în Moldova. Pentru atragerea absolvenților de liceu în instituțiile din țară Ministerul Educației și Cercetării a realizat în acest an Campania "Învăță în Moldova", la care au participat și elevii claselor a XII-a din raionul nostru și

ne-am bucura să-i regăsim printre viitorii specialiști tineri, de care avem nevoie în toate domeniile.

Instituția de învățământ – cadru de formare a comportamentului

civilizat. Educația elevilor prin angajare în activități extrașcolare.

O condiție de formare a cetățeanului este crearea unui mediu educațional, iar cadrul didactic este purtătorul unor principii și reguli democratice.

Diriginții de clasă sunt exponenții valorilor și rolul lor în viața școlii este destul de important. Ei își proiectează activitatea în baza agendei dirigintelui și stabilesc relații de parteneriat cu alți actori educaționali din comunitate. Problemele școlii sunt problemele dirigintelui, ale organizatorului și ale directorului adjunct pentru educație. O rată a frecvenței elevilor de 93,7 %, 1 elev, care a abandonat instituția școlară pe parcursul anului de studii 2024-2025 (IP Gimnaziul "Mihai Eminescu" Telenești), 6 elevi din clasa a IX-a care n-au fost admiși la examene, din cauza nereușitei școlare și a absențelor (2 elevi ai Gimnaziului "Mihai Eminescu" Telenești, 4 elevi ai Gimnaziului "Anton Moraru" Pistruieni) scot în evidență câteva probleme care persistă în învățământul din raion:

- Nivelul scăzut de implicare a părinților în educația copiilor (din cauza plecărilor la muncă peste hotare sau din alte cauze).
- Motivație scăzută pentru învățare și participare în diverse cercuri pe interese sau cercuri artistice, din cauza dependenței copiilor și elevilor de tehnologiile informaționale (este o problemă strâns legată de prima, pentru că lipsa părinților oferă copiilor o libertate necontrolată în timpul când se află în afara școlii și astfel crește dependența de tehnologii sau de vicii periculoase).
- Lipsesc specialiștii care ar fi capabili să-i atragă pe elevi în mai multe cercuri pe interese (tenice, artistice, naturale, robotică etc...)

Constatăm, că unele instituții reușesc să implice elevii în diverse activități de dezvoltare a aptitudinilor și capacităților lor artistice și de alt gen.

Este semnificativă eficiența și calitatea activității cercurilor dramatice din instituții.

În cadrul concursului raional de artă teatrală cu genericul *Trăiește clipa!*.. a fost apreciată înalt activitatea cercurilor de artă dramatică din Gimnaziul "Tudor Brădescu" Chișelnița, Gimnaziul "Nicolae Popa" din satul Verejeni, Gimnaziul din Inești, Gimnaziul "Mihai Eminescu" din Telenești, Gimnaziul din Țîntăreni, Gimnaziul "Vasile Anestiade" din Sărătenii Vechi și Gimnaziul "Valeriu Cordineanu" din Chișcanii Vechi.

La capitolul *activitate artistică* menționăm colectivele din gimnaziile Verejeni, Țințăreni, Mîndrești, Telenеști, Budăi, Hirișeni, Ciulucani, Bănești, Ratuș, elevii cărora și-au demonstrat talentul și aptitudinile artistice în cadrul Festivalului raional al cântecului și dansului popular.

În aceeași ordine de idei menționăm activitatea instituțiilor extrașcolare în educația artistică și pe interese a elevilor: Școala de Muzică "Academician Gheorghe Mustea", Centrul de creație a Copiilor și Tinerilor, Școala de Arte Plastice "Nicolae Moisei".

În mod special, menționăm elevii Centrului de Creație a Copiilor și Tinerilor care au participat la diverse Festivaluri de dans popular, atât în țară, cât și peste hotare, de unde au revenit cu premii și mențiuni. La fel de rezultativi au fost elevii care frecventează Școala de Arte Plastice "Nicolae Moisei" care au stabilit parteneriate de creație cu școli înrudite din țară și de peste hotare și au participat cu succes la Concursuri de creație, de unde s-au întors cu locuri premiante.

O altă componentă a educației tinerei generații este *educația fizică, educația pentru un mod de viață sănătos*.

Scopul instruirii la disciplina *educația fizică* reprezintă formarea la elevi a deprinderilor și a motivelor de practicare conștientă, independentă, sistematică a exercițiilor fizice, a atitudinii grijului față de sănătatea proprie.

În anul de studii 2024-2025 s-au realizat toate competițiile sportive, olimpiadele, conform Planului de activitate a DGE Telenеști.

Vom puncta și problemele existente la acest capitol:

- În activitățile extrașcolare (artistice, sportive), spre regret, participă doar elevii care fac față și celorlalte discipline, mai puțin elevii cu CES sau cu probleme de comportament;
- Lipsa cadrelor specializate pentru desfășurarea activităților artistice și a celor sportive este un dezavantaj.

Bază tehnico – materială – condiție semnificativă în asigurarea eficienței procesului educațional.

Parteneriatul dintre instituțiile școlare și Administrația Publică Locală în îmbunătățirea infrastructurii unităților școlare

Fără o infrastructură solidă a instituțiilor educaționale nu poate fi vorba despre un proces educațional modern, de calitate. Tendințele actuale de promovare a calității educației impun o viziune nouă asupra modului de finanțare a școlilor, grădinițelor, centrelor comunitare pentru asigurarea infrastructurii și a bazei material – didactice de un nivel, dacă nu european, cel puțin onorabil.

În această ordine de idei, menționăm aportul Consiliului Raional Telenеști, a organelor administrației publice din localitățile raionului, a managerilor școlari, care, în condițiile situației financiare precare, au găsit modalități de susținere și consolidare a bazei didactico – materiale a învățământului.

În temeiul Deciziei Consiliului Raional nr 2/4 din 30 aprilie 2025, cu suportul și sprijinul Consiliului Raional, au fost sau sunt în proces de realizare importante lucrări de infrastructură în sumă totală de 2 736 334 mii lei. Dintre cele mai semnificative proiecte și sumele acordate pentru realizarea lor enumerăm:

220 000 lei – pentru lucrări de reconstrucție a acoperișului IP Gimnaziul Ratuș.

200 000 lei – pentru cheltuieli de întreținere a IP Gimnaziul "Dimitrie Cantemir", inclusiv filiala Zgărdești.

98 000 lei – pentru schimbarea ușilor și geamurilor în IP Gimnaziul "Ion Bînzari" Hirișeni

350 000 lei – pentru lucrări de reparație a Sălii de sport a IP Gimnaziul "Vasile Anestiade" Sărătenii Vechi.

41 703 mii – pentru achitarea datoriei restante, IPG Inești.

30 000 lei – pentru reparația depozitelor cantinei în IPG Brânzenii Vechi.

41 000 – pentru lucrări de finalizare a reparației, IPG Crăsnășeni.

În primele 6 luni ale anului 2025 din componenta raională pentru activitatea în regim normal a instituțiilor de învățământ din componenta raională a fost alocată o sumă solidă – 13 665,1 mii lei, inclusiv:

- 2727, 5 lei – pentru transportarea elevilor către școlile de circumscripție
- 823,6 lei – pentru reparații capitale
- 12,0 lei – pentru procurarea mijloacelor fixe
- 1 717,0 lei – pentru întreținerea instituțiilor
- 183,7 lei – pentru alte procurări.

Notă: În tabelul anexat la acest raport sunt indicate sumele acordate per instituții.

Un loc aparte în parteneriatul DGE cu Consiliul Raional îl ocupă organizarea odihnei de vară a elevilor. Pentru sezonul estival 2025 Consiliul Raional a acordat suma de 1 milion 350 mii lei, asigurând astfel activitatea taberei de odihnă din Crăsnășeni, de serviciile căreia au beneficiat 320 copii, inclusiv copii din familii social-vulnerabile și copii cu CES.

Menționăm și activitatea bibliotecilor școlare din localitățile Ciulucani, Inești, Liceul teoretic "Lucian Blaga" Biblioteca Publică "Vasile Alecsandri", care au organizat tabere de odihnă cu sejur de zi, însuflând copiilor dragoste pentru lectură.

Obiective generale ale Direcției Generale Educație Telenеști pentru anul școlar 2025-2026:

Pornind de la problemele și lacunele identificate, de la nevoile copilului și de la politica educațională a statului, ne propunem realizarea următoarelor obiective:

1. Acces la educație de calitate pentru fiecare elev, bazată pe valori general-umane și naționale.
2. Îmbunătățirea infrastructurii instituțiilor școlare, a dotării cu TIC și materiale didactico-metodice și asigurarea condițiilor optime de activitate.
3. Stimularea și motivarea cadrelor didactice pentru sporirea profesionalismului didactic și metodic în concordanță cu standardele învățământului modern.
4. Stabilirea parteneriatelor cu OLSDÎ din țară, cu instituții echivalente din țările învecinate.

Anexa 1

Informație privind alocarea mijloacelor financiare din componenta raională în primele 6 luni ale anului 2025

N/o	Instituția	Suma acordată	Reparații capitale	Întreținere	Alte necesități
1	IP Liceul teoretic "L.Blaa" Telenești	1213,5			Cazare în cămin
2	IPG "M.Eminescu" Telenești				
3	IPG Bănești	14,0			14,0
4	IPG "T.Brădescu" Chiștelnița	91,5		91,5	
5	IPG "V.Cordineanu" Chițcani				
6	IPG Coropcenii	130,0		100,0	30,0
7	IPG Inești	67,7			67,7
8	IPG "E.Romanescu" Leușeni	150,0		150,0	
9	IPG "N.Holban" Scorțeni	40,0		40,0	
10	IPG Tîrșitei	93,0	8,0	85,0	
11	IPG "N.Popa" Verejeni				
12	IPG Suhuluceni	177,0		177,0	
13	IPG Tîntăreni				
14	IPG Brînzenii Vechi	30,0	30,0		
15	IPG Budăi	50,0		50,0	
16	IPG "Pavel Bechet" Vadul Leca	87,0		70,0	17,0
17	IPG "E. Josanu" Ciulucani	85,0		85,0	
18	IPG Crăsnășeni	161,0	41,0	120,0	
19	IPG Ghiliceni	112,0	12,0	75,0	25,0
20	IPG "Ion Bînzari" Hirișeni	30,0	30,0		
21	IPG "A.Moraru" Pistruieni	34,0		34,0	
22	IPG Ratuș	280,0	220,0	60,0	
23	IPG Văsieni	45,0		45,0	
24	IPG "D.Cantemir" Mîndrești	200,0		200,0	
25	IPG Negureni	39,0		39,0	
26	IPG "V.Anestiade" Sărătenii Vechi	414,0	414,0		
27	IPG Băneștii Noi	80,0		80,0	
28	Gimnaziul Cîșla	12,0			transport navetiști
29	Gimnaziul Nucăreni				
30	IPG "A.Păunescu" Căzănești	150,0		150,0	